

Násfa - kéz alakú

Ötvösgyűjtemény

Leltári szám:	E 65.61.1
Készítés ideje:	1600 KÖRÜL
Készítés helye:	Itália (feltehetően); Spanyolország (feltehetően)
Anyag:	arany; ezüst; hársfa; igazgyöngy; rubin; smaragd
Technika:	zománcozott
Méret:	hosszúság: 8,5 cm magasság: 2,8 cm szélesség: 3,3 cm

Az áttört ezüst csipkeszegélyű kézelőből fekete kéz nyúlik ki, mutató-, gyűrűs- és kisujján egy-egy rubin-, illetve smaragdköves apró gyűrűvel. A násfa ékszeres díszítése hiánytalan, de a színezett, puha hársfából faragott kézfej három ujjá csonka, hiányos. Egy 1944-ben, a még ép állapotú tárgyról készült színes fényképfelvétel tanúsága szerint a hüvely- és mutatóujj egykor hatszirmú "virágot" tartott.

Ennek az elterjedt, igen népszerű, esetenként elefántcsontból vagy féldrágakőből, ritka ásványokból is készített, láncan nyakban viselt ékszer típusnak különösen spanyol és itáliai földön maradtak fenn példányai. A gyakran "fügét mutató", bajelhárító, szemmel veréstől óvó, kéz alakú függők eredetét éppen ezen a területen, a Római Birodalom korának amulettjeiben kereshetjük.

A fraknoi kincstár 1725. évi leltárának egyik tétele vélhetően ezt az amuletként szolgáló függőt nevezi meg: *Egy Szív forma Aranyos Iskátulában Ződ Smaragdos Násfa aranyos köves Szerecseny fél kéz* (Almarium 54-55., Nr. 26.).

Analóg darab található a British Museum gyűjteményében (ld. [itt](#)).

Irodalom

- szerző: Horváth Hilda: *Nemzeti kincstárunk, az Esterházy hercegi kincstár 20. századi története*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2014. - 19 A, 19 B kép
- Szerk.: Szilágyi András: *Műtárgyak a fraknoi Esterházy-kincstárból az Iparművészeti Múzeum gyűjteményében*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2014. - Nr. IV.4. (Pandur Ildikó)
- Szerk.: Szilágyi András: *Esterházy-kincsek. Öt évszázad műalkotásai a hercegi gyűjteményből*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2006. - Nr. 99. (Pandur Ildikó)
- Szerk.: Pataki Judit: *Ékszerek, érmek, rendjelek*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1994. - 47. és kép (Pandur Ildikó, Szilágyi András, G. Héri Veronika)
- Szilágyi András: *Az Esterházy-kincstár*. Helikon Kiadó, Budapest, 1994. - p. 74.
- szerző: Prékopa Ágnes: *Európai zománcművesség a középkortól a szecesszióig. Válogatás az Iparművészeti Múzeum gyűjteményeiből*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1991. - Nr. 17.
- Szerk.: Galavics Géza: *A fraknoi Esterházy-kincstár a történeti források tükrében. Magyarországi reneszánsz és barokk. Művészettörténeti tanulmányok*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1975. - 25. kép (Héjjné Détári Angéla)

